

مروری بر جراحات سم در گاو‌داری های منطقه شهرکرد

هادی علی آبادی^۱؛ مجتبی محمد دوست^۱؛ حسن نظری^۱؛ مهدی حیاتی فر^۱؛ جمشید کبیری^۲ و احمد رضا محمدنیا^۲

(۱) دانشجوی دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهرکرد

(۲) گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهرکرد

لنگش در گله های شیری از دلایل اصلی ضررهای اقتصادی می باشد. لنگش عارضه ای است که منجر به درد شدید، کاهش تولید مثل، افزایش میزان حذف گاوها، هزینه مشاوره و درمان های دامپزشکی می شود. در اروپا و شمال آمریکا ۹۵٪ لنگش ها در گاو های شیری دیده می شود که ۸۰٪ این میزان مربوط به جراحات انگشتان می باشد. طبق مطالعات صورت گرفته عوامل ایجاد کننده لنگش به ۳ دسته تقسیم می شوند:

۱. عوامل عفونی که بیماری های Digital Dermatitis, Interdigital Dermatitis, Interdigital phlegmon در این دسته قرار می گیرند و شرایط مرطوب و آلوده از ریسک فاکتورهای اصلی این بیماریها به حساب می آید.

۲. زخم ها و سایر عوارضی که بر اثر توزیع نامناسب فشار، ساییدگی بیش از حد و ضربه ایجاد می شوند مانند زخم های کف سم که سم گیری نامناسب و بستر زبر و خشن از عوامل ایجاد کننده این بیماری ها به حساب می آیند.

۳. لامینیت و خونریزی های بافت شاخی ناشی از آن که عوامل تغذیه ای مثل اسیدوز تحت درمانگاهی می تواند باعث آن شود.

مطالعه حاضر در سه گله شیری (۱: بزرگ، حدود ۹۰۰ گاو شیری ۲: متوسط، حدود ۱۰۰ گاو شیری، ۳: کوچک، حدود ۲۰ گاو شیری) در شهرستان شهرکرد و در پاییز سال ۸۴ صورت گرفت. گاوهای لنگ طبق اسکورینگ حرکتی به روش Sprecher (گروه های ۱ تا ۵) برای تشخیص لنگش مشخص شدند و ضایعات سم گاو های لنگ از طریق پرونده های لنگش یا مشاهده مورد بررسی قرار گرفت. در فارم ۱ بیماری های Digital Dermatitis با شیوع ۷۴/۰۱٪، Sole Ulcer با شیوع ۱۴/۹۶٪، Double Sole با شیوع ۴/۷۲٪ و White line Disease با شیوع ۰/۷۸٪ بیشترین فراوانی ها را به خود اختصاص دادند. در فارم ۲ بیماریهای Double Sole با شیوع ۸۸/۸۸٪، Heel Erosion با شیوع ۷۷/۷۷٪، White line Disease با شیوع ۳۳/۳۳٪، Digital Dermatitis با ۲۲/۲۲٪ و Sole Ulcer با شیوع ۱۱/۱۱٪ از بیشترین فراوانی ها برخوردار بودند. در فارم ۳ بیماری های Sub Clinical Laminitis با شیوع ۷۷/۷۷٪، Double Sole با شیوع ۶۶/۶۶٪، Sole ulcer با شیوع ۱۱/۱۱٪ بیشترین فراوانی را داشتند. بدون تردید رخداد موارد لنگش در گله های متوسط و کوچک با مدیریت بهتری که روی سم انجام می شود، کمتر است و مسابقه تولید بیشتر در گله های بزرگ زمینه های بیشتری برای ایجاد لنگش فراهم می نماید. در هر صورت نتایج مطالعه حاضر نشانگر فراوانی نسبتا زیاد ضایعات سم در تمامی گاو‌داری های تحت مطالعه بوده است، که برنامه های مدون برای کنترل و درمان جراحات سم و لنگش را می طلبد.